

Slaveoprøret 1759 på St. Croix

Transskriberet af Jens Villumsen 2022

Transskribert fra

Nasjonalbiblioteket, Norge

https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digimanus_309323?page=0

Arkivaliet er på Nationalbibliotekets site underlagt følgende begrensning:

Tillatelse

Du kan dele, kopiere, distribuere og spre dette verket så lenge du krediterer opphavspersonen korrekt og ikke bruker verket kommersielt. Dersom du remixer, bearbeider eller bygger på verket, kan du ikke distribuere det endrede materialet.

N° 184.

Species facti over den paa St. Croix I A° 1759 intenderede Neger-Rebellion.

Copia/

Species Facti Over Den Paa Eilandet Sainte Croix i Aaret 1759 Intenderede Neeger Rebellion
forfattede efter Ordre af Byefoged Engelbret Hesselberg.

Lyst til Frihed, som saa uadskillelig fra dend Menniskelige Natur, og Eendeel Mesteres urimelige Opførsel mod Deres Slaver, har altiid født og vil nødvendig Føde Rebellion af sig, og i sær kand mand Befrygte den af de Fornuftigste iblandt de Neegere, som i deres Eget Føde Land har været Frimænd.

Der Behøves Meer god Naturlig Forstand for een Ejer af 100 saadanne Slaver at Derigere dem vel, og Saaleedes, at hand icke skal være exponeret for Deres Billige Fortrydelse, end der Behøves til at være Professor i det Hebraiske, Græske eller Latinske Sprog.

De Ufuldkommenheder vii Fødes med, Falder os icke Nær saa Ufordragelige, som de der Tilslaaes os ved een Hændelse.

Dend Største Deel af Slaverne paa saa nye Bedyrckede Colonier som St Croix ere friefødte, og have Altsaa Ligesaa God Adkomst til deris Frihed, som vi til Vores.

Een eller anden Fatal Hændelse som bragt dem ud af dend Naturlige Liighed, som de ellers ved Fødselen stoed imoed os, og giort de samme Persohner til vore Slaver, som ved een Contraire Hændelse kunnet bleven vore Herrer.

Hvad under da, om Saadanne Søger Deres Frihed, naar de Prosoceres af een Ufornuftig Herres urimelige Opførsel, og tæncker at entreprisen icke er Umuelig.

Og hvad skulle gjøre dend Meer Umelig her end, paa Vore Naboe Ejlænder.

Det befandtes ved Lands Listens Optagelse for 1758, at her paa St Croix var 1690 Blancke og 11807 Sorte, som er 7 mod 1. Fortet Christiansværn er Maadelig og Fortet Friderichsværn er icke halvt Opbygget. Gouvernementet her, som de der Best veed, hvor højt baade Hands Majestæts Honeur og Landets Sickerhed, Trænger til Saadanne og Andre Højst nødvendige Værckers Istandsættelse, har neppe Myndighed at Sætte Hans Majestæts Casse i 4 Skillings Omkostninger Førend efter 3 a 4 Aars Correspondence, med mindre de Selv vil Risquere at udbetale det af Deres egen Pung.

Vii seer joe at Rebellionen paa Vores Naboe Ejlænder, hvor Gouvernementet har Friere Hænder til at gjøre de Nødvendige Omkostninger, har været Gandske Almindelige.

Eilandet Barbados, det Første Sucker Eiland, som de Engelske Cultiverede i America, Havde Allereede i Aaret 1649, een Neeger Rebellion, og dend tiid Regnede mann 11000 Blancke Mænd paa Landet.

I aaret 1687, da de Blanckes Mængde var endnu Meget Anseeligere blev igien Decouvet et nyt Complot, Hvoraf et Snees Stycker bleve Executerede.

I aaret 1692 blev aabenbaret een nye Conspiration, som var saa meget meere Farlig for de Blancke, siiden Pesten saaleedes hafde Huseret iblandt dem Næstforregaaende Aar, at i Stæden for man i Aaret 1676 Regnede 20000 Værbare Blancke paa dette liidet Eiland som neppe er 400 parten saa stoer eom Egeland saa var der i Aaret 1692 neppe 7000. 1759 Hendte det sig, at 2de Blancke Mænd ved Navn Mathias og Benjamin Pear Støbte Kugler paa S' Søren Bagges Plantage, af samme Kugler begiærede een Neeger Slave Cudjo, som samme tiid Arbeidede paa Bagges Plantage, nogle af Benjamin Bear som een Present, Men da hand icke kunne gjøre Benjamin Bear Regnskab for, hvad hand intenderede at gjøre med samme Kugler, saa fick hand ingen af Bear, Men Mathias som icke Tængte saalangt frem, Gav Cudjo eet Douzain Kugler, da Bear var gaaen til een Siide. Dette fick Bear at viide hvorforre hand samme Dags eftermiddag sagde til Cudjo i Presence af een anden blanck Mand Peter Hyde og Adskillige Neegere, at hand hafde hørt,

at Mathias Hafde Givet ham Kugler, Men hand /: Nemlig Cudjo :/ Maatte paa, at hands Hoved icke engang, kom til at ligge ved hands Fødder, Hvortil Cudjo Svarede, Addresserende sig med sin tale til de 2de Blancke Mænd, Benjamin Bear og Peter Hyde. – Pas i paa at icke Nogle af Jeres Hoveder inden kort tiid bliver lagt for Jeres Fødder. – Hvor paa Peter Hyde Sagde. – Hvem vil du da drebbe og Cudjo Replicerede, I skal være dend Første som ieg skal Dræbe. Dagen førend denne Samtale var imellem Bear Hyde, og Cudjo havde bemelte Cudjo sagt om H' Bagges Plantage Huus.

Maaskee dette Huus vil blive mit inden Kort tiid. Hvortil een af Bagges Nægere ved Navn Wiel, Svarede. Gud Fordømme dig, du kand icke tie med Een Hemmelighed.

Samme dag havde Cudjo Spurgt Benjamin Bear, Hvor længe der var til Juel, og da Bear Spurgte Cudjo Hvorforre hand ville Viide saadant. Svarede han. Jeg spørger derom thi da tæncker ieg at blive Een liiden Petit Maitre.

Denne Cudjos Aabenmundhed Var dend Allerførste Begyndelse til dend Heele Decouverte. Thi 2de Blancke Mænd, Bear og Hyde, som Fattede Een billig Souspecion om, at et eller andet maatte være i Giærde, indberettede det Passerede til Borger Leutenanten i Qvarteret Merrich Turnbull, som Rapporterede det til Stads Hauptmanden de Nulli.

Stads Hauptmanden igien til General Gouverneuren, som Ordinerede Cudjo Arresteret og Sagen undersøgt. Der blev Derefter ifølge Hr General Gouverneurens Ordre et Forhøer sadt i mit Huus, Første gang den 11te December 1759. Da Cudjo Aldeeles Nægtede, alt hvad de 2de Blancke Mænd Peter Hyde og Benjamin Bears, og de ved Ovenmelte Næsten Forsickret, at Sam Hector var det Stoere Hiul, Hvorved Wm Davis, Michel og Heele Complottet blev Drevet.

Thi hand hafde en Goed Natturlig Forstand, kunde baade Læße og Skrive, Højere Sentimens end Gemeenlig Findes hos een Næger, og saadan Ambition at han /: som hand Selv har Sagt og alle Neegere i Complottet har Bevidnet :/ har skammet sig ved at Omgaaes med nogen af hans egen Couleur.

Hand var desuden Allereede Øvet i Kunsten, thi da Rebellionen af Neegerne imod de Blancke i Aaret 1736 Blev Opdaget i Antiqua befandtes denne Sam Hector, som dend tiid kaldtes Qvautor at være Interesseret, hans Fader blev hængt paa Antiqua, og denne Qvau eller Sam Hector, Een Dreng dend tiid paa 18 til 20 Aar gammel, Andgav sig selv som Vidne imod sin egen Fader og paa det Fundament Ifølge de Engelske Love i Qualite af Kings Evidence Salverede sit eget Liv, og blev Alleene Forviist Landet.

Michel var vel og Een Næger af Goed Forstand, Men hafde icke nær dend Theorie, som Sam Hector og intet af Praxi, Wm Davis Derimoed syntes at være en Næger af ingen Synderlig Forstand eller Conduitte, Men Siiden hand var Frie Baaren, saa har det Snarrere været hands Fødsel end hans Forstand, som har givet ham Rettighed til dend Højeste Charge. Dette maae ieg Erindre er ickuns Een Gisning, thi Sam Hector har Aldrig Tilstaaet Selv, at hand var Eengang Interesseret. Saa meget er dog Viist efter alle Rebellernes udsigende, at Sam Hector skulle have Directionen og Øverste Commando i Rebellions Tiiden paa Vestenden, og Hans Majestæts Næger Prince Qrakoe i Christianstæds Destrict, Men naar Landet Eengang var Indtaget, da skulle Wm Davids Først blive Gouverneur. – Om Andlægget kand ieg Skrive noget Vissere. Først i Almindelighed, at Eenhver skulle om Mueligt, slaae sin Mester eller MæsterKnægt i hiæl, Dernæst skulle de Neegere, hvis Mesters Plantager Laae i Christianstæds District Samles paa Callenans Plantage Som ligger eet par Bøsse Skud herfra Byen, Christianstæd, og de Neegere som Hørte til Westenden samles ved Vestende Fortet, og Forst gjøre sig Mester af Fortet Friderichs Wærn og ald dend Amunition som der fandtes.

Derpaa ville de med Vaaben, som de der Fant, Marchere til Christians Værn, under Veis, sette Plantagerne i Brand, og Dræbbe eller Brænde op de Blancke, som samledes at udslucke Ilden, og endelig bestorme Christians Værn deels med dend Amunition som enhver af Rebellerne havde samlet, Deels og fornemmelig med den Arme de Fik ved at Indtage Vestende Fortet.

Wm Davis har selv i Forhøret sagt, at hand holdte det for en Meget let sag, at indtage Vestende Fortet, som det og Sandelig i sig selv paa dend tiid var alleene med 10, end siige eet par Hundrede. Thi der var ingen Port for Fortet, der var vel Canoner men ingen Raperter. Soldaterne vare Halv Forraadne og Heel udsultede og Fortet icke Halv Opbygget.

Hvad Tiiden Angaar paa hvilcken Rebellionen skulle gaet for sig da løber alles udsigende udpaa, at det skulle være ved Juule tiider 1759. Dagen har ingen kunne Nævne, de Fleeste Siiger, at naar de Blancke i Juulen begyndte Ret for Alvor at Leve Lystig, og tænckte paa intet andet end det samme, saa skulle det Gaae for sig, og da ville de gaae ud og Skyde Hvid Hoved Duer. – Jeg tænker derfor at Complottet enten icke var moedent nok Endnu, til at bryde ud, eller og Dagen paa hvilcken det skulle gaae for sig, har været Een Hemmelighed som Sam Hector, Wm Davis eller Michel har Reserveret for sig Selv, og icke for Conseqvencerne Skyld har villet Aabenbare for de andre Førend een Dag eller Toe Førend det skulel skee.

Af dend herhos Følgende Liste Over Enhvers Bekiendelse, vil det sees at mange af Complottet Aldrig har villet Tilstaaet det Ringeste Endskiøndt der har været Tilstræckelige Vidnesbyrd imod dem, saavidt vidnesbyrd kand have Tilstræckelig i eet Complot af Skiælmere, hvor Skielmere Alleene kand være Vidner.

Dette maae nødvendig have sin Aarsag i dend efter Deres Tancker, saa Højt bindende Eed, som de haver taget.

Hands Majestæts Neeger Prince Qvacoe har Fortalt Eeden paa følgende Maade. –

Hand udsiiger at Frie Neeger Frenck og Frie Neeger Wm Davis kaldte ham ind i et Vertshuus her i Byen, hvor Frenck og Davis i hans Presence Skar dem Selv i Fingerne, Melerede samme Blod med Jord og Vand og Drack det til een Forsickring paa, at de Icke ved nogen Pinsel ville lade sig true til at aabenbare Complottet.

James Hughs Neeger Georg Forklarede det paa Følgende Maade.

Bradschous Næger Gomas Tilspurgte ham og andre Neegere, som vare tilstæde, om de ville Love at være Taus, og intet Aabenbare ved nogen Pinsel, Hvorpaa Georg og de andre hver for sig, tog op et støcke Jord og Pustede i Munden, sigende til Gomas

/: By Jesus Ij Will, ved Jesus ieg vil :/, Om dend Jord som blev Drucket med Vand og Blod, var ordinaire Jord, skal ieg icke kunne sige, thi efter at alle disße Nægere, som har Forklaret om denne Eed vare Executerede, blev paa Suspicion Optaget Een Negerinde som havde været Wm Davids Koene, som iblandt andet Forklarede, at dend Højeste og Helligste Eed, som Een Neeger kunne gjøre var naar hand toeg Jord af een Død Næggers Grav, Mellered samme med Vand og Drak det.

Man skulle tæncke at alle de Nægere, som har giort den Eed, Hvorved de Svarede, By Jesus I will, har været Christne, eller i det mindste Saadanne som Nelerede Deres Hedenske Overtroe, og med dend Christelige Religion, Men det Forholder sig icke saa.

De fleeste af dem var Hedninger, og dend Eed, Bøj Jesus havde de Lært af de Engelske med Sproget, uden at Føje nogen anden Nation dertil, end at de Viste det var een Dyr Eed.

Jeg Finder nu icke nødvendig at Skrive Vidtløftigere om dette Complott, thi hvad meere kand Desideres Findes i hosfølgende Liste, Det Eeneste ieg kand legge hertil ere de Mojens som blev brugt baade til at bringe Sandheden for Dagen og at encouragere Nægerne til Bekiendelse.

Da Wm Davids havde Skaaret Struben af sig selv, og ieg Mærckede, at der ville blive noget Reelt af Forhøret, addresserede ieg mig med Een Begiæring til H^r General Gouverneuren, at hand ville betage mig dend Ubehagelige rættighed at dømmе alleene i saa vigtige Sager, og befale Landstings assorerne Moth & Cretz /: siiden Landsdommeren selv dend tiid var sengeliggende :/ tillige med mig at examinere og paadømme disße Sager, som ellers alleene in prima & ultima instancia paa Dømmes af Byefogden og Confirmeres Skiærpes eller formildes af General Gouverneuren. Denne min Begiæring blev af Hr General Gouverneuren accorderet og de Herrer Moth og Cretz, har siden med mig paadømt alle Sager Complottet vedkommende. Det er Sandelig at Ønske, at under-Dommerne her paa Ejlandene Maatte betages dend

Rettighed at Dømme Alleene i Næger Sager, naar det kommer an, paa Livet og at Lands Tings Assessorerne og Byefogden alle Conjunction Maatte blive ordineret at Examinere og paadømme Saadanne Sager.

Neegeren Qvamina som dend der først først hafde bekiendt noget, blev Kiøbt af Landets Cassa. Hans Friheds Brev og 50 RD blev ham Skiænket Offentlig i Presence af de Arresterede og mange Andre Nægere.

Og som stoere uordener gjerne Giver Andledning til nye Love, saa har Vii og ved Denne Indledning faaet een Placat om Oeconomien med Nægerne.

Samme Placat er meget God, Men dend er giort i nødens Tiid i Een Hast og er Følgelig icke saa Complet som det maatte Ønskes.

Dersom Næger Reglementerne paa de Frandske Engelske og Hollandske Ejlænder bleve samlede af een fornuftig Mand, og Derefter residrede iske alleene af Borger Raaderne paa St Croix og St Thomas, Men og af de Fornuftigste Plantere, saa skulle deraf efter mine tancker kunne giøres Een bestandig Lov.

Liste Over de for Rebellion Beskyldte Neegere og eenhvers Dom.

1. V^m Davis Frii Neeger Over beviist med Vidner og selv bekiendt.

Hand skar Struben ud paa sig selv, Hans Døede Legeme blev slæbt af Een Hæst ved det Eene Been igiennem Gaderne derpaa blev Legemet ved det højre Been ophængt i een Galge, derefter igien Nedtaget og Brændt paa et Boel.

2. Frank Frii Neeger Overbeviist med Vidner, men selv intet Bekiendt.

Hand blev Radbrækket med en Jern Koefoed og lagt Levende paa Steil, hvor han levede 12 Timer. Hovedet Derefter sadt paa Stage og Haanden Fæstet paa Galgen.

3. Prince Qvakoe Tilhørende Hands Majestet, med Vidner overbeviist og har selv tilstaaet at have været interesseret. Blev excuteret paa samme Maade som French og Levede 2 Tiimer.

4. Cudjo Tilhørende Doran er med Vidner overbeviist og har Selv Tilstaaet. Blev Levende Brændt paa et Boel, levende i Ilden 4½ Minut.

5. Gomas Tilhørende John Bradshou er Overbeviist og har selv Tilstaaet. Gomas Levede ½ Tiime og blev Strangueret.

Begge Disse Negere bleve Først Knebt med Gloende tænger, Dernæst ophængt ved Begge Beenene i en Galge, og en Hund Ligeleedes ophængt ved Halsen midt imellem dem.

6. Georg tilhørende James Hughes har selv tilstaaet og er Overbeviist. Georg Levede 3 Timer og blev Strangueret.

7. London Tilhørende Thomas Zake er Overbeviist og har Selv Bekiendt. Hand blev Først Knebet med Gloende Tænger, derefter hængt op ved Begge Beenene. Levede 12 Timer og blev Strangueret.

8. Sam Hector tilhører Pieter Heyliger Senior er Overbeviist med Vidner, men intet Selv Tilstaaet. Hand blev opsadt i een Gibbet eller Jern Buur, Levede 42 Tiimer.

9. Michel Tilhøremde Hugh O Nonnell er overbeviist med Vidner men intet Selv Tilstaaet. Fik Samme Straf Som Sam Hector. Levede 91 Tiimer.

10. Wiel Tilhørende Søren Bagge er Overbeviist med Vidner men intet Selv Tilstaaet. Blev levende Brændt, levede i Ilden 14 Minutter.

11. Georg Tilhørende John Cookly Selv Bekiendt og er med Vidner Overbeviist. Hand blev Knebet med gloende Tænger og hængt ved Halsen.

12. Jacob Tilhørende Manan Ragers er med Vidner Overbeviist og tilstaaet noget. Blev opsadt i Gibbet Levede fra den 18 Januarij om Eftermiddagen Klocken 3½ til den 27de Januarij Morgenen Kl. 8½.

13. Sylverter tilhørende James Conningham har selv tilstaaet og er med Vidner Overbeviist. Hand blev levende Brændt og levede i Ilden 4½ Minute.

14. Jupiter tilhørende Mr Burnet har selv tilstaaet og er med Viidner Overbeviist. Hand blev Levende Brændt, Levede i Ilden 1½ Minute.

15. **Hary** tilhørende Salomon Rumtly.
16. **Neptune** Tilhørende John Bladervill.
17. **Josva** tilhørende Adrian v: Beverhoudt.
18. **Jach** Tilhørende Martinborg.
19. **Pompej** Tilhørende John Kookly.
20. **Coffe** Tilhørende Thomas Callenan.
21. **Simon** Tilhørende Hands Majestet.
22. **Coffe Mulat** een Serving af Madame Hall imod ham er stor Sospicion. | Hand er Dømt at Sælges som Een Slave. Hans Værdie Tilfalder Landets Cassa. Han bortsendes fra Landet og maae icke under Livsstraf komme paa de Danske Ejlænder i America.
23. **Qvaso Wite** tilhørende Mr Daniell, Hand bekiendte Goedvillig uden Tvang og blev lovet Pardon. Dømt at sælges fra Landet.
24. **Georg Foot** tilhørende Burnet. Han var truet af hans Fader Jupiter til at være i Complottet, hvilcken hand Sagde havde Slaaet ham meere, fordj hand icke vil entrere i Complottet End hands Mester nogen tiid hafde Slaget ham hans Leve tiid. Denne Jupiter, som under N° 14 er anført at være Brændt var hans Fader. Dømt at Bortsælges fra Landet.
25. **Qvamina** tilhørende Mr Doran hand var dend Første som bekiendte, og det uden tvang, thi hand blev icke Indbragt som Interesseret, men som et Vidne. Han blev skiænket hands Friehe, som Landets Casse betalte til hans Mester efter Taxations priisen med 333 rd 2 mk. Hand Fick drouden 50 rd som een Foræring af Landets Casse.
26. **Roe Jak** tilhørende Manan Rogers.
27. **Josper** tilhørende ditto.
28. **Harry** tilhørende ditto.
29. **Hans** tilhørende Henning Lindberg.
30. **John** tilhørende Robert Stevort.
31. **Wiel** tilhørende Witkok.
32. **Cupido** af Mc: Duget.
33. **Turbund** af Turnbull.
34. **Jack** af Mad Seeberg.
35. **Sue** af James Meade.
36. **Johanna** af Bodkin.
37. **Qvakoe** af James Hughes.
38. **John** af James Hughes.
39. **Dorinda** af Moir.
40. **Tham** af Wm Thomas.
41. **Sam** af Thoebald Thoft.
42. **Jonathan** af L: Uyttendahl.
43. **Pilot** af Juan.
44. **Cæsor** af Emon Mc Donough.
45. **John** af Nicolaj Tuite.
46. **Bille** af ditto.
47. **Perii** af Bradschou.
48. **Lorgent** af Cretz.
49. **Pieter** af John Cookly.
50. **Michel** af H: Lindberg.
51. **Wano** af Søren Bagge.
52. **Cudjo** af Wm Gles
53. **Doblin** af Wm Gibbes.
54. **Jack** af ditto.
55. **Coffee** af Mic: Dougell
- Imod all Disþe er der saa stoer Sospicion at de ere Dømte at Bortsælges fra Landet og icke under Livsstraf maae komme paa de Danske Ejlænder. Deres Mestere maae Selv sælge dem, men de Forbliver i Fortet til de sendes fra Landet.
- Fugle Frie og endnu icke Attaperede et Præmum af 50 rd er sadt for dend, som kand fange nogen af dem levende og 25 rd for den som dræber nogen af dem.
- Friekiændt.

56. **Frantz** af Th: Lake.
57. **Marina** af P. heyliger.
58. **Pedro** af Cornel Hendrichsen.
59. **Tham** af ditto.
60. **Jack** af Jacob Gums.
61. **Sam** af V^m Williams.
62. **Seeman** af ditto.
63. **Jupiter** af N. Tuite.
64. **Abraham** af J. Bradshov.
65. **Paris** af John Cookly.
66. **Colla** af John Cookly.
67. **Johni** af Th. Bourke.
68. **December** af Cretz.
69. **Wiel** af de Nulli.
70. **Maria Anna** af Bradschou.
71. **Phoenix** af P: Heyliger.
72. **Sylvia** af Th. Hughes.
73. **Laurence** af Tuite.
74. **Thony** af Kongen.
75. **Wm Seeman** af Meade.
76. **John Saby** af P. Heyliger.
77. **Lena** af Bourke.
78. **Schous** af Kongen.
79. **Porupey** af R. Stevart.
80. **Pody** af ditto.
81. **Sylvester** af P. Ruan.
82. **Sara** af A. Penteny.
83. **Nicol** af G. Wade.
84. **Samson** af Conningham.
85. **Andreas** af Tham Smidt.
86. **Wenus** af Bagge.
87. **Abel** af Boffron.
88. **Gall** af B: Uyttendahls.
89. **Maria** af Kongen.

Friekiændt.

Engelbret Hesselberg